

Sygn. akt X GC 251/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

o.o.i.Przewodniczący SSO Leszek Guza

Protokolant Grzegorz Kaczmarczyk

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2015r. w Gliwicach

na rozprawie

z powództwa: (...) Spółki z o.o. w B.

przeciwko: (...) Spółce z o.o. w P.

o nakazanie

1. nakazuje pozwanej (...) Spółce z o.o. w P. zmianę nazwy poprzez usunięcie nazwy (...) z firmy pozwanej spółki;
2. oddała powództwo w pozostałym zakresie.

SSO Leszek Guza

Sygn. akt X GC 251/15

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. wniosła o zaniechanie bezprawnego naruszania prawa do firmy oraz usunięcia skutków dokonanego naruszenia poprzez nakazanie pozwanemu (...) Sp. z o. o. w P. usunięcia wyrazu (...) z firmy (...) Sp. z o. o. oraz wystąpienie w terminie 21 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie do sądowego organu rejestrowego o wykreślenie słowa (...) z firmy spółki (...) Sp. z o. o. w P..

W uzasadnieniu powód wskazała, że prawo do firmy (...) przysługuje wyłącznie powodowi, jako podmiotowi, który, jako pierwszy rozpoczął używanie przedmiotowego oznaczenia w obrocie gospodarczym – już w 1996 r. Używanie firmy zawierającej nazwę P. przez pozwanego, który został wpisany do rejestru dopiero w dniu 30 kwietnia 2013 roku narusza prawo powoda. Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe (...) spółka z o. o. w B. powstało na podstawie umowy z dnia 24 października 1996 roku i zostało wpisane do rejestru handlowego (...) już w 1998 roku. Natomiast spółka wpisana do KRS pod nr (...) pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., wpisana została do Krajowego Rejestru Sądowego dopiero w dniu 30 kwietnia 2013 roku . Pozwana spółka działa na tym samym rynku geograficznym co powód. Przedmiot działalności powoda i pozwanego częściowo się pokrywa. Okoliczność występowania na tym samym rynku geograficznym podmiotów występujących pod tą samą firmą (...) i prowadzących częściowo zbieżną działalność odnoszącą się do produktów metalowych, bezspornie może wprowadzać w błąd potencjalnych klientów. Powód dowiedział się o używaniu przez pozwanego oznaczenie P. w momencie złożenia wniosku do KRS o zmianę nazwy poprzez wykreślenie dodatku Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe. Wniosek powoda został uwzględniony.

Podstawą prawną roszczenia powoda stanowi art. 43¹⁰ k.c. oraz art. 5 ustawy o zwalczeniu nieuczciwej konkurencji. Powód wskazał, że z naruszeniem prawa do firmy mamy do czynienia także wtedy gdy podmiot nieuprawniony dokonuje zgłoszenia w celu uzyskania części nazwy, jeżeli ta część nazwy ma charakter wyróżniający.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Sp. z o. o. w P. uznał powództwo w całości i wniósł o obciążenie powoda kosztami postępowania w całości. W uzasadnieniu pozwany wskazała, że wniosek o obciążenie powoda kosztami powoda wynika z art. 101 k.p.c. ponieważ nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu. Przed wytoczeniem powództwa powód nie żądał od pozwanego dobrowolnego spełnienia żądania usunięcia wyrazu (...) z firmy pozwanej spółki. Pozwany nie był świadom tego, że przyjęcie w jego firmie wyrazu (...) narusza prawa innych podmiotów, a zwłaszcza powoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W 1998 roku Sąd Rejonowy w Częstochowie dokonał rejestracji Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Usługowo – Handlowego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w rejestrze przedsiębiorców (...). Jako przedmiot działalności powoda została wskazana między innymi produkcja konstrukcji metalowych oraz działalność usługowa w zakresie instalacji konstrukcji metalowych. Jako siedzibę Powoda została wskazana miejscowość B. powiat (...) w Województwie (...).

/dowód: odpis z KRS powoda k 17 – 20 /

Pozwany (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 30 kwietnia 2013 roku. Jako przedmiot działalności spółki została określona obróbka mechaniczna elementów metalowych.

/dowód: Odpis z KRS-u pozwanego k 21 - 25

Obecnie powód nosi nazwę (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, gdyż złożył wniosek o wykreślenie z nazwy oznaczenia Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe.

/dowód: odpis z KRS powoda z dnia 11 maja 2015 roku k 26- 29 /

Z faktur przedstawionych przez powoda wynika, że oznaczenie P. używa co najmniej od grudnia 1997 roku

/ dowód: faktury VAT (...), list przewozowy z fakturą VAT k 39,40 pismo do Urzędu Skarbowego k 41/

Po wpisaniu słowa P. w wyszukiwarce G. na pierwszych miejscach w wynikach wyszukiwania pojawia się powód, a nie pozwany.

/dowód: wydruk z wyszukiwarki G. k 42/

W wyniku wyszukiwania w Krajowym Rejestrze Sądowy po wpisaniu nazwy podmiotu P. pojawia się zarówno powód jak i pozwany, których nazwa obecnie są identyczne.

/dowód: wyszukiwanie podmiotu w KRS k 43/

Na rozprawie z dnia 16 września 2015 roku pełnomocnik powoda oświadczył, że pozwany nie był wzywany do dobrowolnej zmiany nazwy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedstawionych przez powoda, których wiarygodności pozwany nie kwestionował.

Sąd oddalił wniosek dowodowy powoda o przesłuchanie stron i świadka B. P. wobec uznania, że dotychczas przeprowadzone postępowanie dowodowe wyjaśniło sprawę w całości. Ponadto należy wskazać, że wniosek o przesłuchanie stron jest dowodem subsydiarnym w myśl art. 299 k.p.c.

Sąd Okręgowy przeprowadzenie tych dowodów uznał za zbędne, a ich przeprowadzenie w tym stanie sprawy stanowiłoby tylko przedłużenie postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W niniejszej sprawie pozwany w odpowiedzi na pozew uznał powództwo.

Zgodnie z art. 213 § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Uznanie powództwa jest aktem dyspozycyjności materialnej pozwanego, który za zasadne uznaje zarówno roszczenie powoda, jak i przyznaje uzasadniające je przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne, a w konsekwencji godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego żądanie pozwu (zob. wyrok SN z dnia 14 września 1983 r., III CRN 188/83, OSNC 1984, nr 4, poz. 60). Jest to stanowcze, bezwarunkowe oświadczenie woli i wiedzy pozwanego. Instytucja uznania powództwa stanowi wyraz tego, że pozwany, rezygnując z obrony, korzysta z zasady autonomii w dysponowaniu swoim prawem podmiotowym. Sąd jest związany uznaniem. Obowiązany jest jednak dokonać oceny, czy czynność ta nie jest sprzeczna z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Uznanie roszczenia traktowane jest jako środek obrony pozwanego, ponieważ w sytuacji unormowanej w art. 101 kpc umożliwi mu wygranie kosztów procesu.

W niniejszej sprawie brak było podstaw do stwierdzenia, że uznanie powództwa jest sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

Zgodnie z art. Art. 43⁽³⁾ firma przedsiębiorcy powinna się odróżniać dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku. Firma nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia. W art. 43⁽³⁾ k.c. została sformułowana zasada wyłączności (odróżnialności) firmy. Ustawodawca wychodzi tu z założenia, że tylko firma spełniająca kryteria określone w tym przepisie może zapewnić należytą indywidualizację i skuteczną identyfikację przedsiębiorców występujących w obrocie. Służy to ochronie szeroko rozumianego interesu publicznego oraz zapewnieniu bezpieczeństwa obrotu. Dotyczy to zarówno uczestnictwa przedsiębiorcy w obrocie cywilnoprawnym, jak i w obrocie publicznoprawnym. Wymóg odróżniania się firm ma charakter obiektywny w tym sensie, że nie może być on uchylony np. za zgodą przedsiębiorców używających firm o podobnym brzmieniu. Celem tego wymogu jest bowiem zapewnienie należytej przejrzystości oznaczeń uczestników obrotu gospodarczego, co ma służyć ochronie interesów nie tylko potencjalnych czy rzeczywistych konkurentów przedsiębiorcy, lecz także pozostałych uczestników obrotu, w tym kontrahentów przedsiębiorcy i konsumentów. Zgodnie z komentowanym przepisem firma musi odróżniać się dostatecznie od firm innych przedsiębiorców. Ocena "dostatecznej odróżnialności" firmy powinna być dokonywana nie tylko z punktu widzenia innych przedsiębiorców, lecz także z punktu widzenia klienteli przedsiębiorcy, w szczególności konsumentów. Przyjmuje się, że firma dostatecznie różni się od innych, gdy różnica między nimi jest łatwo zauważalna dla przeciętnego odbiorcy bez potrzeby przeprowadzania dokładnych porównań. Wyłączność prawa do firmy nie jest zupełna (absolutna), a jej granice wyznacza zasięg terytorialny i przedmiotowy faktycznej działalności przedsiębiorcy; tylko w tych granicach może dojść do kolizji pomiędzy podobnymi oznaczeniami przedsiębiorców (por. wyr. WSA w Warszawie z dnia 8 kwietnia 2009 r., VI SA/Wa 2258/08, Lex nr 531536; wyr. NSA W-wa z dnia 17 września 2008 r., II GSK 406/08, Lex nr 489172). Art. 43⁽³⁾ § 1 k.c. wymaga, aby firma dostatecznie odróżniała się od firm innych przedsiębiorców nie tylko w chwili zgłaszania jej do rejestru, ale w całym okresie, w którym przedsiębiorca używa swej firmy. Ocena podobieństwa czy różnicy w oznaczeniu firm winna uwzględniać wszystkie elementy firmy (wyr. SA w Katowicach z dnia 12 maja 2009 r., V ACa 26/09, Lex nr 519336). Naruszenie prawa do firmy ma miejsce nie tylko w wypadku identyczności brzmienia firm ale może nastąpić i wówczas, gdy różnice w brzmieniu firm są tak małe, że uchodzą lub mogą ująć uwadze klientów i dlatego nie zapobiegają niebezpieczeństwu pomyłek.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że pozwany narusza prawo do firmy powoda gdyż obie firmy są obecnie identyczne, a powód ma pierwszeństwo ponieważ używa słowa P. w swojej nazwie już od 1997 roku, co wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Ponadto strony niniejszego postępowania prowadzą działalność na tym samym obszarze geograficznym i zakresy ich działalności również się pokrywają. Okoliczności te nie były kwestionowane przez pozwanego, który uznał powództwo w całości w odpowiedzi na pozew.

Na podstawie Art. 43¹⁰ k.c. przedsiębiorca, którego prawo do firmy zostało zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać usunięcia jego skutków, złożenia oświadczenia lub oświadczeń w odpowiedniej treści i formie, naprawienia na zasadach ogólnych szkody majątkowej lub wydania korzyści uzyskanej przez osobę, która dopuściła się naruszenia.

Firma jest dobrem intelektualnym niejednokrotnie o znacznej wartości majątkowej, któremu ustawodawca przyznaje ochronę; ma ona charakter prawa podmiotowego bezwzględnie, skutecznego erga omnes. Przyjęta w komentowanym przepisie koncepcja ochrony prawa do firmy jest zbliżona do ochrony dóbr osobistych. Artykuł 43¹⁰ k.c., podobnie jak art. 24 k.c., za podstawę tej ochrony przyjmuje domniemanie bezprawności naruszenia dobra podlegającego ochronie. Ułatwia to dochodzenie roszczeń, bowiem zwalnia przedsiębiorcę od udowodnienia bezprawności zachowania sprawcy i przerzuca na pozwanego ciężar wykazania, że nie działał bezprawnie. W razie zagrożenia lub naruszenia firmy o ochronę przewidzianą w komentowanym przepisie może wystąpić przedsiębiorca uprawniony do firmy. Ochrona prawa do firmy powstaje i trwa zasadniczo od chwili zgłoszenia firmy do właściwego rejestru. Środki ochrony firmy mogą zostać uruchomione, gdy spełnione zostaną łącznie dwie przesłanki. Po pierwsze, zostanie podjęte przez osobę trzecią jakieś działanie, które zagraża naruszeniem lub narusza firmę uprawnionego. Po drugie, wystąpi bezprawność tego działania (R. Skubisz, Prawo do firmy..., op. cit., s. 25). W razie dokonanego już naruszenia firmy pokrzywdzony może żądać:

- 1) usunięcia skutków dokonanego naruszenia firmy;
- 2) złożenia stosownych oświadczeń zmierzających do usunięcia skutków naruszenia;
- 3) wydania korzyści uzyskanej przez osobę, która dopuściła się naruszenia;
- 4) naprawienia szkody majątkowej na zasadach ogólnych (a więc z obowiązkiem udowodnienia przez poszkodowanego wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, w tym winy sprawcy).

Artykuł 43¹⁰ k.c. w sposób wyczerpujący wymienia uprawnienia przysługujące na wypadek zagrożenia lub naruszenia firmy. Podstawą ochrony firmy jest art. 43¹⁰ k.c., natomiast ochrona nazwy przedsiębiorstwa odbywa się głównie na podstawie przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Jednakże w praktyce często zachodzi tożsamość oznaczenia przedsiębiorcy i prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa. W takich przypadkach wystąpi możliwość oparcia ochrony prawa do firmy na obydwu podstawach: firma jako oznaczenie przedsiębiorcy podlegać będzie ochronie na podstawie art. 43¹⁰ k.c., a jako oznaczenie przedsiębiorstwa na podstawie przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Jak już wyżej wskazano, zgodnie z art. art. 213 § § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa. Jednocześnie ustalił Sąd, iż czynności ta w niniejszej sprawie nie była sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzała do obejścia prawa.

Dlatego powództwo w części w jakiej żądał powód usunięcia wyrazu (...) z firmy pozwanego Sąd powództwo uwzględnił.

Sąd nie uwzględnił roszczenia powoda zawartego w punkcie 2 żądania pozwu ponieważ uznał, że jego wykonanie w takim brzmieniu jak wskazał powód w pozwie nie jest możliwe. Wykreślenie słowa P. z nazwy pozwanego, bez uprzedniej zmiany tej nazwy na inną nie jest możliwe bowiem pozwana spółka pozostałaby bez firmy gdyż taka

czynność doprowadziłoby, do sytuacji której jego nazwa składałaby się tylko z formy organizacyjnej w jakiej ta spółka prowadzi działalność. Tym samym byłaby niezgodna z prawem regulującym firmę przedsiębiorstwa – art. 43¹ - 43¹⁰ k.c. Dla dokonania zmiany nazwy pozwanego konieczne jest zachowanie procedur wymaganych przez obowiązujące w tym zakresie przepisy Kodeksu spółek handlowych i postanowienia umowy spółki. Dlatego też w zakresie tego roszczenia Sąd oddalił powództwo.

Na marginesie należy tylko wskazać, że po dokonaniu zmiany nazwy pozwany będzie zobowiązany z mocy prawa do jej zarejestrowania (art. 168 k.s.h.).

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania oparto na treści art. 101 k.p.c., zgodnie z którym zwrot kosztów należy się pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu

Artykuł 101 k.p.c. statuuje zasadę zawinienia będącą wyjątkiem od reguły odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 k.p.c.) i łączy jej realizację ze spełnieniem uprzednio i kumulatywnie przez stronę pozwaną wskazanych w omawianym przepisie obu przesłanek

W świetle doktryny i orzecznictwa pozwany nie daje powodu do wytoczenia powództwa, jeżeli jego stosunek wobec roszczenia powoda, oceniony zgodnie z doświadczeniem życiowym, usprawiedliwia wniosek, że powód uzyskałby zaspokojenie swojego roszczenia bez wytoczenia powództwa. Taka ocena sądu może być dokonana wyłącznie wtedy, gdy pozwany mógł przed procesem określić swoje postawę w stosunku do zgłaszanego roszczenia (zob. orzeczenie SN z dnia 13 kwietnia 1961 r., IV CZ 23/61, OSNC 1962, nr 3, poz. 100; postanowienie SN z dnia 19 października 1961 r., II CZ 11/61, OSNPG 1962, nr 1-6, poz. 6; postanowienie SN z dnia 22 lutego 1968 r., I CZ 115/67, OSNC 1968, nr 11, poz. 194). Uważa się, że uznanie żądania pozwu w sposób wyraźny i niebudzący wątpliwości musi nastąpić przy pierwszej czynności procesowej pozwanego po doręczeniu mu odpisu pozwu. Z reguły taką czynnością jest odpowiedź na pozew lub wobec jej braku - oświadczenie ustne pozwanego złożone na pierwszym posiedzeniu sądowym. Należy wskazać, że nie można uzależniać zastosowania art. 101 k.p.c. od natychmiastowego spełnienia przez pozwanego roszczenia na rzecz powoda, gdyż takiego obowiązku komentowany przepis na stronę pozwaną nie nakłada. Dlatego wystarczy uznanie żądania powództwa bez konieczności jednoczesnego spełnienia lub zaoferowania żadanego świadczenia (T. Demendecki. Komentarz do art. 101 k.p.c. LEX; A. Marciniak, K. Piasecki. Komentarz do kodeksu postępowaniem cywilnego. Rok wydania: 2014. Wydawnictwo: C.H.Beck. Wydanie: 6. SIP Legalis; J. Moky, Glosa do wyr. z 1.10.1968 r. PiP 1970, Nr 3-4, s. 613; E. Wengerek i J. Sobkowski, Przegląd orzecznictwa, NP 1970, Nr 5, s. 771; W. Siedlecki, Przegląd orzecznictwa, PiP 1970, Nr 5, s. 771.)

Pozwany uznał w niniejszej sprawie w odpowiedzi na pozew roszczenia powoda w całości bez żadnych warunków i jednocześnie wniósł o obciążenia powoda kosztami postępowania na podstawie art. 101 k.p.c.

Ponieważ pozwany w sprawie nie poniósł żadnych opłat sądowych ani kosztów zastępstwa przez profesjonalnego pełnomocnika, brak było konieczności obciążania powoda kosztami postępowania jakie poniósł pozwany.

Wobec powyższego na podstawie wyżej wskazanych przepisów Sąd orzekł jak w sentencji.

SSO Leszek Guza.